

К О Н С П Е К Т

за Държавен изпит на специалност Управление на здравните грижи

Магистри – два семестъра 2019 година

Раздел I :

Социално – медицински, икономически и правни науки

1. Управление на финансовите средства в здравеопазването на макроикономическо равнище – необходимост от изучаване и основни понятия. Същност, произход и развитие на финансите. Определение, същност и функции на данъка. Принципи на данъчното облагане. Видове данъци – основни характеристики. Такси – определение и класификация. Таксите в системата на здравеопазване.
2. Държавен бюджет. Определение за държавен бюджет, принципи на изграждане и функциониране. Бюджетен дефицит и неговото финансиране – социално икономически последици. Консолидиран държавен бюджет на Р България. Бюджетна процедура. Механизъм на финансиране на здравеопазването за сметка на централния и на местните бюджети. Програмен и ориентиран към резултатите начин на съставяне на държавния бюджет (програмно-целеви бюджет).
3. Бюджет на НЗОК. Органи на управление на НЗОК. Приходи и разходи на бюджета на НЗОК. Тенденции на развитие на сумата и относителен дял на разходите на НЗОК в общото финансиране на здравния сектор.
4. Приходи, разходи, парични потоци на здравните заведения. Определение за приход и разход, класификация на приходите и разходите, признаване на приходи и разходи. Формиране на приходите на здравните заведения. Формиране на разходите на здравните заведения. Финансов резултат – определение, формиране на финансовия резултат на здравните заведения. Парични потоци – определение и класификация. Различия между приходи, разходи и входящи и изходящи парични потоци.
5. Конкуренция и видове пазарни структури. Съвършена конкуренция – определение и условия за съществуване. Несъвършена конкуренция – монопол, „социална цена” на монопола. Монополистична конкуренция – олигопол. Измерване на степента на концентрация на пазара. Пазарни дефекти в здравеопазването. Антимонополно регулиране. Конкуренция и степен на концентрация в здравния сектор.
6. Маркетингови средства и стратегии в здравеопазването – определение, видове, характеристика, значение за успеха на здравната организация
7. Глобални тенденции на общественото здраве
8. Етика и бизнес. Необходимост от етични принципи в мениджърската практика
9. Етика на рекламата. Специфични етични проблеми на рекламата в общественото здраве.

10. Времето – ключов ресурс в здравеопазването. Мениджмънт и бюджет на времето – стратегии за ефективното му управление.
11. Проектът като инструмент на промяната и управлението. Принципи, същност и характеристики на управление на проекта.
12. Проектирането като процес. Жизнен цикъл на проекта. Етапи при изработване, организиране и осъществяване на проекта.
13. Понятие за процес и процесуално право. Гражданско правораздаване – обща характеристика, видове
13. Понятие за административна принуда и за принудителни административни мерки в здравеопазването. Ред за налагане на административни наказания.

Раздел II :

Педагогика и психология

1. Научен статут на андрагогиката. Предмет, задачи, функции. Взаимодействие с другите науки. Образованието на възрастните и предизвикателствата на съвременния свят.
2. Съвременни концепции за перманентно образование на възрастните. Образованието на възрастни в България.
3. Понятието възрастен и периодизация на онтогенетичното развитие на човека. Характеристики на възрастните обучаващи се.
4. Андрагогически подход. Андрагогически процес – същност, специфика, етапи. Андрагогически цикъл.
5. Методи на обучение на възрастните учащи. Самостоятелна учебна работа на възрастните учащи.
6. Управлението – професия и наука. Психологията в управлението на организацията.
7. Личността в организацията. Психодинамичен, поведенчески и хуманистичен подход към личността. Теории за личностните черти и тяхното приложение в мениджърската професия.
8. Личността във формалната и неформалната организационна структура. Лични цели, организационни цели.
9. Организационна култура – личност и организационна култура.
10. Роли на мениджъра, конфликт на ролите.
11. Лидерство и мениджмънт. Теории за лидерството. Лидерски функции.
12. Социално психологически аспекти на управлението – системата „човек – хора“. Групите в организацията: психологическа група, групова структура и феноменология на групата.
13. Мениджърът и организационните конфликти. Психологически теории за организационния конфликт. Управление на конфликта.
14. Комуникация и управление. Ефективност на комуникацията. Типове събеседници и преговори.

Литература за самоподготовка

1. Балканска, П. Психологични подходи в здравния мениджмънт. София, Булвест, 2009.
2. Групата и личността в социалната психология. Състав.: Е. Тодорова. София, Наука и изкуство, 1990
3. Смит, Х. И др. Психология на организационното поведение. Варна, 1992
4. Герчева-Несторова, Г. Психология в управлението: Комуникативен разрез. Т. 1-2. Варна, 2004-2005
5. Стоянов, В. Човекът в организацията. Враца, 2008
6. Маркхам, У. Управление на конфликта. София, Лаков прес, 1999
7. Berkman, H. et al. The Human Relations of Organizations. Boston, Wadsworth, 1987
8. Drucker, P. Innovation and Entrepreneurship. New York, Harper and Row, 1985
9. Fekete, S. et al. Companies are people, too. Hoboken, Wiley, 2003
10. Jex, S.M. Organizational Psychology. New York, Wiley, 2002
11. The Psychology of Leadership. Eds. D. Messick et al. Mahwah et al., Lawrence Erlbaum, 2005
12. Schroder, H. Managerial Competence. Dubuque, Kendal et al., 1989

Литература за самоподготовка по психология

13. Балканска, П. Психологични подходи в здравния мениджмънт. София, Булвест, 2009.
14. Групата и личността в социалната психология. Състав.: Е. Тодорова. София, Наука и изкуство, 1990
15. Смит, Х. И др. Психология на организационното поведение. Варна, 1992
16. Герчева-Несторова, Г. Психология в управлението: Комуникативен разрез. Т. 1-2. Варна, 2004-2005
17. Стоянов, В. Човекът в организацията. Враца, 2008
18. Маркхам, У. Управление на конфликта. София, Лаков прес, 1999
19. Berkman, H. et al. The Human Relations of Organizations. Boston, Wadsworth, 1987
20. Drucker, P. Innovation and Entrepreneurship. New York, Harper and Row, 1985
21. Fekete, S. et al. Companies are people, too. Hoboken, Wiley, 2003
22. Jex, S.M. Organizational Psychology. New York, Wiley, 2002
23. The Psychology of Leadership. Eds. D. Messick et al. Mahwah et al., Lawrence Erlbaum, 2005
24. Schroder, H. Managerial Competence. Dubuque, Kendal et al., 1989